Modrá křídla

Jef Aerts

An extract

Original title De blauwe vleugels
Publisher Querido, 2018

Translation Dutch into Czech
Translator Lenka Strnadová & Jana Červenková

© Jef Aerts/Lenka Strnadová & Jana Červenková /Querido/Flanders Literature – this text cannot be copied nor made public by means of (digital) print, copy, internet or in any other way without prior consent from the rights holders.

Pro všechny obry, velké či malé

1

Byl první den podzimních prázdnin a my jsme chtěli dělat jen samé hezké věci. Jako třeba pozorovat jeřáby.

Pádili jsme s Jadranem jako o závod po lesní cestě k jezeru. Bratr běžel v holínkách přede mnou. Nechal jsem ho vyhrávat. Každý nechával Jadrana vyhrávat. I když byl silný jako vlk, jeho velké, vytáhlé tělo bylo pomalé.

A neuměl se smířit s prohrou.

„Pozor, Obře, doženu tě!“ zakřičel jsem, abych ho vyhecoval.

A Jadran se nechával hecovat rád. Přeskakoval přes balvany až na bažinatý břeh. Jako vždy vystrkoval hlavu trochu dopředu a hrbil se v zádech.

„Chci je vidět první,“ lapal po dechu. „Vidím vždycky všechno první, viď Joshi?“

Za rákosištěm se ozývalo ptačí troubení.

Krrrůu! Krrrůu! Krrrůu!

Jadran se otočil a zamával na mámu s Muradem, kteří zavěšeni do sebe přicházeli k jezeru. Za nimi se loudala Jasmína a snažila se především nevidět žádné jeřáby. Celý obličej až k brýlím si omotala šálou.

„Už je slyším!“ zakřičel Jadran. „To se počítá, že jo, mami?“

Máma s Muradem zvedli oba současně palec do vzduchu. A museli se tomu oba také v ten samý okamžik začít smát.

Murad s dcerou začali s námi v bytě bydlet teprve minulý týden. Ale nešlo to tak jednoduše. Trvalo celou věčnost, než Jadran na Murada vůbec promluvil. Večer před jejich nastěhováním zabarikádoval dveře skříní. Zachránil to jedině slib, že odteď může spát u mě v pokoji, na matraci přisunuté hned k té mojí.

Jadran běžel za hlasem jeřábů, neohrabaným krokem, s bradou vystrčenou dopředu, velké ruce se mu plácaly kolem těla.

„Joshi, dej pozor, ať neběží moc dopředu!“ snažila se máma překřičet vítr. „Nesmí vběhnout do bažiny!“

Vyrazil jsem za ním. Jadranovi bylo šestnáct a mohl mě jednou rukou klidně zvednout do vzduchu. Ale i když byl skoro o pět let starší než já, pro mámu to byl můj malý bratříček.

Brodili jsme se bahnem k rákosišti. Jadran vydával zvuky spolu s jeřáby. Při každém kroku se mu paty bořily do bahna.

Krrrůu, Krrrůu, Krrrůu.

Mezi rákosovými stvoly jsme uviděli obrovské ptáky, jak zobáky klovají potravu. Byly jich tam desítky, s dlouhýma nohama a načepýřenými ocasními pery. Hlavy měli poseté červenými skvrnami a jejich černobílé krky se komíhaly sem a tam.

„Támhle jsou!“ zakřičel Jadran příliš hlasitě. Máchl rukama do vzduchu a skočil směrem k ptákům. Studená voda vysoko vystříkla. Až po lýtka vězel v kalné vodě.

„Buď zticha, Obře,“ stihl jsem ještě zašeptat, ale už bylo pozdě. Už nás zmerčili. Začali troubit na poplach.

Ká kruí! Ká kruí!

Ptáci zkameněli, s hlavami vytrčenými dopředu, na vysokých nohách. Jen zobáky se jim pohybovaly při pronikavém křiku.

„Vyplašil jsi je,“ zasyčel jsem.

„Vždyť jsem nic neudělal?“ Jadran se pustil dál do rákosí. „Jen se nebojte, kamarádi! Už jdu!“

„Jadrane, zůstaň stát!“ křičela máma ze břehu.

Mělo to znamenat: *zastav ho, Joshi.*

Přetáhl jsem si rukávy přes ruce, abych se nepořezal o ostré čepele listů. Bratr mával divoce rukama a zakopával o stvoly. Jeřábi roztáhli křídla a rozkřičeli se ještě hlasitěji.

Ká kruí! Ká kruí!

„Počkej, Obře!“ zavolal jsem.

Jadran si k ústům přiložil ruce stočené do tlampače. „Neublížím vám! Nikomu nikdy neubližuju!“

A v tom okamžiku vzlétli. Všichni najednou.

Byl to hrozný hluk, bouřkový mrak z peří. Jeřábi do sebe naráželi, prosvištěli kolem borovic, a co nejrychleji odlétali pryč.

Jadran ustoupil vylekaně o krok dozadu a zapadl po kolena do bahna.

„Zůstaň v klidu,“ uklidňoval jsem ho. „Dýchej zhluboka.“

Máma s Muradem spěchali po zpevněné pěšině kolem jezera směrem k nám. Jasmína popadla mobil a začala si něco natáčet, jen tak pro zábavu.

„Musejí tu zůstat!“ křičel Jadran.

„To nevadí,“ řekl jsem. „Zase se vrátí.“

Jadran plácnul roztaženými dlaněmi do vody. „Letí pryč, viď? V zimě bydlí ve Španělsku, sám jsi to říkal!“ Kolem hýždí mu šplouchaly lístky plovoucího okřehku.

Jeřábi utvořili hejno a vznášeli se ve dvou řadách nad vodou. Při každém mávnutí křídel bylo slyšet svistot per. Vzal jsem Jadrana za ruku a táhl jsem ho z čvachtajícího bahna ven, než stačilo úplně uvěznit jeho holínky.

„Podívej, chtějí říct ještě něco na rozloučenou,“ řekl jsem, když jsem Jadrana přivedl zpátky na břeh. „Jeřábi píšou do vzduchu písmena, věděl jsi to?“

Jadran zavrtěl hlavou. Ale přece jen se ohlédl za ptáky, kteří letěli stále výš.

„Dvojité W!“ zakřičel.

„Tak spolu můžou mluvit, od Finska až k Středozemnímu moři.“

Jadran přikývl a ukazoval na všechny strany. „A tam tvoří písmeno I. A támhle J. A ti nad nimi dělají tečky.“

Vzal jsem Jadrana na molo, které bylo v létě plné loděk. Na jeho kraji stála Jasmína a filmovala letící jeřáby.

„Pojď sem, jen pojď, pojď!“ snažil se je zpátky přivábit Jadran.

Krrrů, krrrů, krrrůí!

„Něco na mě volají, slyšíš?“

Vyrušili jsme Jasmínu a ta přestala filmovat. „Nechovejte se tak hloupě.“

„Jadran není hloupý!“ napomenul jsem ji.

Ještě silněji mi sevřel ruku. „Je to moje vina.“

„Ale jdi,“ řekl jsem.

„Všechno je vždycky moje vina, nebo ne?“

Ruka se mu chvěla. Zapraštělo mi v prstech.

„Ne všechno, Obře.“

„A kolik teda?“

„Nanejvýš polovina.“

2

Jeřábi naposledy zakroužili nad jezerem a zmizeli v cárech mraků. Letadlo přeškrtlo jejich písmena bílou čárou.

Jadranovi kapalo z nohavic a obličej měl plný stříkanců od bláta. Lístky okřehku mi ulpívaly až ke kolenům.

„Vy teda vypadáte,“ řekl Murad, jako by nám skládal poklonu. Jako vždy měl na sobě hezké boty a kalhoty s puky.

Máma vytáhla z tašky papírový kapesník a začala Jadranovi utírat tváře. Stál klidně jako batole, i když ji přečníval o půldruhé hlavy.

„Příště zůstaneš s námi,“ nařídila mu. „A nepolezeš jen tak do vody.“

Jeuuu! Ozvalo se náhle z blízkého lesíka.

Jadran odstrčil mámě ruku. Kapesník upadl na zem a zalétl mezi rákosové stvoly.

„Co je to?“ zeptal se.

Jee, jee, jeuuu!

Jako první se za pípáním vydala Jasmína. Zvedala vysoko nohy, aby si neušpinila tenisky. A my jsme ji samozřejmě nenechali jít samotnou.

Máma zakřičela: „Nařizuju ti, abys zůstal s námi, Obře!“ Ale to už jsme sprintovali pryč.

Pronikavé zvuky vycházely zpod lískového keře. Odstrčil jsem větve na stranu, abychom se nepoškrábali a mohli se přiblížit. Mezi listy seděl dlouhý, štíhlý pták. Byl to mladý jeřáb s otevřeným zobákem. Měl ještě nahnědlé peří a krk neměl tak hezky černý s bílým pruhem jako starší ptáci.

„Panikaří,“ zašeptal jsem.

Jadran se zachvěl vzrušením. „Zapomněli na něj!“

„Podívejte, nemůže pryč,“ řekla Jasmína.

Sedl jsem si na bobek k mláděti. Vykoplo proti mně nohama, ale nedosáhlo na mě. Křídlo mělo zamotané do kusu rybářského vlasce.

„On krvácí!“ vykřikl Jadran.

„Ubožátko,“ vydechla Jasmína.

Murad nám přišel na pomoc. Předvedl mi, jak mám mládě uklidnit. Jednou rukou mu přidržel nohy a druhou přitom rozmotal vlasec. Pod levým křídlem bylo chmýří slepené krví.

„Má tam ještě háček,“ řekl Murad.

Zasunul jsem prsty pod křídlo, aby Murad mohl háček vytáhnout. Mládě mě okamžitě klovlo.

„Au!“ Jasmína uskočila, jako by do ruky klovlo ji.

Murad smotal vlasec a háček si strčil do kapsy od bundy. Na kalhotách s puky měl krev a na botách nalepený mech.

Jeřáb zůstal na okamžik ležet. Pak se vydrápal na nohy a vyskočil z křoví. Zdál se být obrovský. Když se postavil, sahal mi téměř po bradu.

Mládě zmateně klopýtalo po břehu. Ale nikde nebylo vidět žádného jiného jeřába. Křičel tak hlasitě, až to bolelo.

Jadran vypadal ustaraně. „Volá svoji rodinu, že jo?“

„Přijdou ho hledat," řekl Murad. „Zvířata nenechávají svá mláďata jen tak na holičkách."
Půl hodiny jsme se dál dívali. Začalo se smrákat a na jezeře ještě naposledy prokmitly rezavě oranžové záblesky. Ale jeřábi se nevrátili. Jadran poskočil s každým výskokem mláděte. Když se pokusilo roztáhnout křídla, udělal Jadran to samé. Jednu ruku natáhl a druhou nechal ochable viset podél těla. *Trrií!* Zapískal jeřáb jako by spolkl píšťalku rozhodčího. *Tri, ri, ri, rií!*

„Šipka!" vyhrkl Jadran. „Šipka! Tak se jmenuje!"

Máma si kousala ret. Každý věděl, co to znamená. Všechno, co Jadran pojmenoval, mělo v jeho hlavě zvláštní místo. A jakmile to mělo místo, už to nikdy nezmizelo.

Jadran poskakoval sem a tam a švihal jednou rukou. „Má zchromlé křídlo, že jo?"

„Musíme zavolat myslivcovi," řekl jsem rychle. „Ten si s ním bude vědět rady."

Murad si utřel boty máminým kapesníkem.

„To mi přijde chytré," řekl. „Koneckonců je to divoké zvíře."

Jadran se divokých zvířat nebál. Ještě než mohl kdokoli z nás cokoli říct, přitančil k Šipkovi širokými kroky.

Z mámy vyprchal poslední zbyteček veselosti. Jadran nám už v minulých týdnech přidělal spoustu starostí.

Kráčel za ptákem jako věrný pes. „Budu se o něj starat!"

„Nech toho!" zakřičel jsem.

Roztáhl ruce a zahnal Šipku k molu. Nohou mu zabránil v průchodu a uchopil ho zezadu. Pták se nechal jednoduše sebrat. Jadran pod něj zasunul jednu ruku a zvedl ho. Hladil ho po zádech. Rovnal mu peříčka a složil si jeho pařáty do dlaní.

„Jen klid, Šipko," šeptal mu. „Vezmu si tě domů!"

Foukalo stále silněji. Větve lískových keřů se kývaly a přes řady stromů se valily tmavé mraky.

Máma s Muradem přemýšleli, co budou dělat.

„Já už jdu pryč." Jasmína mluvila napůl do mobilu a napůl k nám. Vyběhla na lesní pěšinu.

Jadran si tiskl Šipku stále pevněji k hrudi.

„Nemačkej ho tolik, Obře, nebo se ještě udusí," varovala Jadrana máma.

„Zůstane se mnou!"

Naše pohledy se na okamžik setkaly. A setkaly se dost hluboko na to, aby mě to přesvědčilo, že tady Šipku nemůžeme nechat.

„Ve tmě by ho snadno mohla sebrat liška," řekl jsem.

„Jedna Muradova kamarádka je zvěrolékařka," řekla máma. „Vezmeme ho k ní."

Murad povzbudivě přikývl. Byl to plán.

Ale do toho plánu nepasoval Jadran. Neudělal ani krok. Rty měl sevřené v tenkou linku. Hrudník se mu otřásal.

„Nedělej to!" zacpal jsem si uši.

Jadran rozevřel hrdlo. Šipka sebou při jeho řevu trhnul. Máma se rychle rozhlédla na obě strany. Naštěstí na břehu nikdo jiný nebyl.

„Tak dobře," řekla úsečně. „Vezmi ho s sebou."

Jadran otevřel jedno oko. Zařval ještě jednou z poloviny tak hlasitě.

„Ale ráno..."

Jadran si rukávem utřel nudli z obličeje. Pohladil Šipku, držel ho v náruči jako obří mládě a vyběhl za Jasmínou na lesní cestu.

Po třech krocích už zapomněl, že svět ještě neskončil.

3

Mladý jeřáb se nevejde do koše na prádlo. Ani do největší krabice na stěhování. Máma nechtěla Šipku v koupelně ani v předsíni. I pro nás pět byl byt dost těsný.

A tak musel na balkon.

Na zem jsme rozložili noviny. Murad sebral naše ponožky ze sušáku na prádlo, odsunul sušák na stranu a zvedl ho na zábradlí. Pak ho přivázal kusem prádelní šňůry, takže vytvořilo jakousi mříž, aby Šipka nemohl ze sedmého patra vypadnout.

Jadran obstarával krmení, zatímco my jsme se snažili Šipkovi ošetřit zranění. Murad mu zvedl křídlo, já jsem rozhrnul chmýří a máma ránu, ve které předtím vězel rybářský háček, postříkala sprejem s dezinfekcí. Krvácení ustalo a podle Murada rána nebyla tak hrozná, aby vyžadovala šití.

Jadran oloupal strouhanku z rybích prstů a rybí maso nakrájel na malé kousky. Pak napustil vodu do plastového lavoru a všechno přinesl na balkon. Pak jsme Šipku pustili. Divoce tloukl do zábradlí a pak se schoulil na dekách, které jsme položili do rohu.

Celou dobu jsme stáli u okna a dívali se. Máma s Muradem byli do sebe zavěšení. Jadran mě vzal za ruku a sevřel mi ji při Šipkově sebemenším pohybu.

„Zítra bude mít všechno podělaný," mumlala Jasmína. „A s tím sušákem nad hlavou je to hotový vězení."

Pak zmizela v Jadranově pokoji, který byl od chvíle, kdy se nastěhovali, její, a zavřela za sebou dveře. Nutně musela odstranit Jadranův plakát se sedmi trpaslíky.

Dole dřímalo město. Na ulicích bylo prázdno. Obchody měly stažené rolety.

„Musíš něco jíst," zašeptal Jadran. Otevřel na škvírku balkonové dveře a posunul talíř s kousky rybího masa blíž k ptákovi. „Na, vezmi si. Uvařil jsem pro tebe."

Šipka ani nevzhlédl.

„Zlobí se na mě." Jadran praštil do dveří.

„Proč?" divil jsem se. „Přece bys mu tam ten háček nenechal?"

Jadran se čelem opřel o sklo. „Zaplašil jsem jeho rodinu. A teď je úplně sám!"

„Úplně ne." Pohladil jsem Jadrana po zádech.

Strčil si kousek rybího masa do úst.

Spali jsme teď blízko sebe. Do mého pokoje se vešly přesně dvě matrace, židle, na kterou jsme si věšeli oblečení, polička na moje učebnice a skříň. Když se Jadran ve spánku ohnal rukou, plácl mě do obličeje. A vyluzoval divné zvuky, vzdychal a mumlal, jako by ztěžka prožíval každý sen.

Ale přesto to bylo taky fajn, že u mě v pokoji spal. Když jsem spal sám, míval jsem občas noční můry. Zdávalo se mi, že když jsem ráno vstal, všichni lidé z planety zmizeli.

„Jsi Jadranův anděl strážný," řekla mi máma, když mi bylo pouhých osm. Když jsem psal první zápis do čtenářského deníku, zápasil Jadran ještě s kostrbatými tiskacími písmeny. „Jestli bude mít tvůj bratr mít s něčím potíže, musíš mu pomoct."

„Jadran je obr," odpověděl jsem. „Jak bych mu mohl pomoct?"

„Ty jsi taky obr, Joshi. Malý obr, ale tam uvnitř."

„On je nejsilnější z celé čtvrti, zvítězí nad každým v páce a já..."

Máma se usmála a řekla jen, že na něj musím dávat dobrý pozor.

Přisunul jsem se ještě blíž k Jadranovi a položil jsem si hlavu na jeho břicho. Nic neříkal, ale věděl jsem, že je vzhůru.

Dýchali jsme společně do rytmu, vytvořili jsme dechový můstek. Dělali jsme to tak každý večer, jinak nemohl spát. Udal jsem tempo jako první. Zhluboka jsem se nadechl a Jadran to udělal po mně.

Nádech a výdech. Hrudník a břicho.

Pfff.

Bratr mi vydechoval nad bradu.

Hra s dechem byla vlastně mámin nápad. Prováděla ji s Jadranem od té doby, co jsem se narodil. Jako miminko jsem ležel mezi nimi na velké posteli. Snažili se dýchat tak rychle nebo funivě nebo bručivě jako já.

Společné dýchání vytváří spojení, řekla máma, spojení, které je větší a silnější než jen ten pouhý okamžik.

„Teď ty, Obře."

Jadran dýchal přerývavě, rozechvěle.

A já jsem se chvěl s ním.

Nechával vzduch šelestit mezi rty. A tak jsem šelestil stejně hlasitě. Ale brzy začal dýchat moc rychle.

„Takhle s tebou neudržím krok," zašeptal jsem. „A pak se nám celý můstek zbortí."

Jadran se snažil udržet společný rytmus.

„Nádech," vzdechl. „Nádech. Nádech. Nádech!"

Nasál jsem tolik vzduchu, že mi málem praskly plíce. A pak to začalo jít zase dobře. Hlava mi poskakovala na Jadranově břiše.

Zmizel pokojík, činžovní dům, bzukot města. Nebylo nic jiného než můj bratr a já, v té úžasné velké posteli.

4

Tu noc Jadran dvakrát vstal, aby se podíval, že tam Šipka pořád je. Přitiskl hlavu na balkonové dveře a na skle se vytvořily obláčky z jeho dechu. Stálo mě dost úsilí ho přimět jít si znova lehnout.

Ráno jedl své kukuřičné lupínky na balkoně. Byl tam hrozný nepořádek. Noviny byly roztrhané na cáry, Šipka převrátil napajedlo s vodou a ptačí trus byl rozmazaný na zdi metr do výšky. Ale z toho si Jadran nic nedělal. Klečel u dveří, misku se snídaní a lžičku vedle sebe na zemi. Jeřáb se třásl u zábradlí.

„Nech ho být," řekl jsem. „Bojí se."

„Musí jíst, jinak umře." Jadran podával ptákovi kukuřičné lupínky na lžíci.

Šipka si nevzal. Ale vzhlédl. A to byl začátek.

Jadran zůstal na balkoně celé dopoledne. Máma se ho ani nesnažila přesvědčit, že musíme Šipku odnést. Ale Jadran se jí alespoň nepletl pod nohy.

„Tak dobře," řekla, když si oblékala bundu. „Ten jeřáb tu může zůstat ještě dnes večer." Zavěsila se do Muradova rámě a vydali se nakupovat nové povlečení.

Hledal jsem pro Jadrana informace na internetu: jeřábi jsou všežravci. Když sedí na vejcích, žerou především hmyz, červy nebo žáby, ale jen zřídka ryby. A když táhnou, vyhrabávají na prázdných polích zbytky pšenice a kukuřice.

„Cornflaky jsou kukuřice," šklebil se Jadran. „Teď ještě červy."

Obuli jsme se. Jadran popadl naběračku a já jsem vzal ze skříňky prázdnou sklenici od marmelády.

Seběhl jsem dolů po schodech. Jadran jel výtahem. Správně sám jezdit výtahem podle mámy nesměl. A už vůbec ne jako závod, kdo bude rychlejší. Ale když nebyla doma, dělali jsme to tak. Vyskočil jsem na zábradlí a poslední kousek jsem sjel po zadku.

Už na mě čekal dole, pyšný jako páv.

Před činžákem byl záhon s japonskými růžemi. Jadran začal okamžitě naběračkou kutat mezi rostlinami. Hroudy hlíny odletovaly kolem. Mezi uschlými lístky jsme vybírali stínky, stonožky a žížaly. Pod uvolněným obrubníkem našel Jadran spoustu brouků. Brzy se to ve sklenici hemžilo.

Ale když jsme chtěli zpátky nahoru, byly dveře zavřené, a my jsme si nevzali klíče.

Jadran dlouho mačkal zvonek.

„Ano?“ zapraskalo ve vstupním zařízení. Nad tlačítky zvonků byl umístěn reproduktor a kamera. Tak mohla Jasmína nahoře v bytě okamžitě vědět, kdo zvonil.

„Nemůžeme dovnitř!“ zakřičel jsem.

Jadran přitiskl nos na čočku kamery.

„Ustupte trochu, ať vás líp vidím,“ rozkázala Jasmína.

„Šipka má hlad.“

„Jste celí špinaví.“ Neznělo to přátelsky a taky to přátelské nebylo.

„Otevři!“ Schoval jsem si špinavé prsty za záda.

Jadran pyšně zvedl sklenici plnou hemžících se potvůrek.

Na Jasmínu to neudělalo žádný dojem. „Máš nakřivo zapnutou bundu, Jadrane.“

Nechal ruku se sklenicí klesnout a podíval se na břicho.

„Nech ho,“ sykl jsem. „Je to důležitý?“

„A ty máš úplně rozcuchaný vlasy.“

Rozepnul jsem Jadranovi knoflíky a zapnul je do správných dírek. Pak jsem si prsty pročísl vlasy. „Už je to lepší?“

Jasmína se zachechtala, jako že to měl být jen vtip. Zámek na těžkých dveřích s cvaknutím povolil.

Připadalo mi odporné krmit Šipku živými červy. Kroutili se mu v zobáku. Jednu stonožku rozklovl napůl, než ji sežral. Jadran si položil na dlaň lesklého brouka a nechal ho před Šipkou spadnout na zem. Ani jeden brouk neměl šanci uniknout.

Poté, co Šipka spořádal dvacet brouků, bylo vidět, že se cítí lépe. Načechral si peří, zaškrabal pařáty na dekách a jal se podřimovat.

Jadran se po něm opičil. Stál na jedné noze a trochu zatáhl krk.

„Vzbuď mě, až bude máma zpátky,“ nařídil mi.

„Mám ti donést taky nějaké červy?“ zeptal jsem se.

Ale Jadran už upadl do svého jeřábího spánku.

Po špičkách jsem proklouzl zase dovnitř.

5

Hrál jsem s Muradem *Flying Zombies*. Bubnoval jsem do klávesnice a posekal jsem deset zombíků dřív, než Murad stihl jedenkrát kliknout myší.

„Ten poslední je pro tebe,“ řekl jsem.

Murad odstřelil celé zombí město.

„Musíme to dělat častěji,“ řekl.

Jadranovi se nelíbilo nové povlečení, které koupila máma. I jeho vůně ho zneklidňovala. Musel z toho kýchat a peřinu ze sebe strhl.

„Pojď,“ zašeptal jsem a poklepal vedle sebe na matraci.

Jadran si přisunul svůj polštář k mému a přimáčkl se ke mně. Nezamhouřil jsem ani oka, a on blaženě chrápal celou noc.

Druhý den jsme Šipku učili, aby slyšel na své jméno.

„Šipko,“ zaskřehotal Jadran. Byl teď jeřábí táta a hodil na zem několik zrníček.

Zanedlouho k nám pták přišel, když jsme ho oslovili jménem.

Aby troubil jako dospělý jeřáb, na to byl ještě moc mladý, odpovídal žalostným voláním.

Tririrri trrrrí.

„Šipko! Šipko!“

Bavilo mě s Jadranem ptáka ochočovat. Bratr už dlouho nebyl v tak dobré náladě. Celý zářil, když si Šipka od něj z ruky vzal chlebovou kůrku. A tak máma dovolila, aby Šipka ještě zůstal. Rána se mu zahojila rychle. Ještě pár dní a budeme ho moct zanést zpátky k jezeru.

Netrvalo dlouho a Šipka za námi poskakoval. Když to máma neviděla, nechal Jadran balkonové dveře otevřené a pochodoval se Šipkou majestátně po bytě. Ukázal jsem Jadranovi, jak má Šipku co nejlépe napodobovat. Krk držet vzpřímeně, zatáhnout břicho a našlapovat na špičky.

Jen létat Šipka ještě nedovedl. Nebo v tom alespoň nedělal žádný pokrok. Ani se nepokoušel roztáhnout křídla.

„Musíme ho to naučit,“ přesvědčoval mě Jadran.

„Neumíme létat,“ namítl jsem. „A jak můžeš někoho něco naučit, když to sám neumíš?“

„Když to opravdu moc chceš, dokážeš všechno.“

To do něj samozřejmě vtloukali ve zvláštní škole. V Prostoru zahrnovali Jadrana radami a komplimenty. A on vynikal v nekonečném opakování vět, které slyšel od druhých.

„Jsme moc těžcí,“ řekl jsem.

Jadran po mně blýskl pohledem. „Potřebujeme křídla!“

A Jadran tím nemyslel vlastnoručně uplácaná křídla z papíru nebo kartonu. Chtěl velká křídla s opravdickými ptačími pery.

Chtěl modrá křídla po mámě.

Ta je měla, když ještě s tátou hrávala v muzikálech. Nechala si udělat křídla přesně na míru. Ale od té doby, co táta odešel, už se k tomu nikdy nevrátila.

Jadran si to namířil do předsíně, aby sundal klíč, který visel nad botníkem. Ale já jsem ho zadržel. Máma měla kostýmy z muzikálů uložené ve sklepě. A tam podle mě sám nesměl.

Máma do sklepa nechodila ráda. Říkala, že je to takový stroj na cestování časem. Hrozně jí vadilo, že když otevřela nesprávnou krabici, narazila na minulý život. Minulý život, o němž si myslela, že na něj už dávno zapomněla.

Strčil jsem si klíček do kapsy a sešel před Jadranem ze schodů až úplně dolů. Ve sklepě to páchlo plísní a tabletami proti molům. Byla tam celá řada kovových dveří, ale já jsem věděl přesně, které jsou ty naše.

Malá sklepní kóje byla až ke stropu zacpaná bednami, krabicemi zažloutlého papíru a věcmi, které jako by pocházely z vetešnictví. Vzadu stál regál s řadou dlouhých, černých pytlů na šaty.

„Měli jsme se mámy napřed zeptat,“ řekl jsem.

Ale Jadran už se rozjařeně vrhnul k regálu. Máminy muzikály ho vždycky fascinovaly. Před rozvodem často chodil na mámina a tátova vystoupení. Pak seděl v divadle a zpíval si všechny písničky s nimi. Dokonce i všechny dialogy znal zpaměti, tvrdila máma, i když jim rozuměl jen z poloviny.

Jadran přejížděl prsty po ramínkách.

„Víš, ve kterém jsou?“ zeptal jsem se.

Jadran chvíli váhal a pak z regálu sundal jeden bachratý pytel. Otevřel jsem zip. Z otvoru vykoukla zašpičatělá pera, jako by už léta čekala na to, až budou moct ven. Jadran vytáhl křídla z pytle a běžel s nimi chodbičkou až ke dveřím od sklepa. Pak je podržel pod světlem.

Byla nabarvena tou nejkrásnější modří, jakou jsem kdy viděl. Na rámu z kovového drátu byly našity stovky pravých ptačích per. Byly tam podlouhlé perutě, lesknoucí se krycí pera a zespodu bylo spousta hedvábného chmýří.

Jadran z nich sfoukl prach. Zabořil prsty do tlusté vrstvy per a potom je zase uhladil. Pak si křídla nasadil na záda a prostrčil ruce koženými popruhy.

Byl to zvláštní pohled: můj bratr čahoun s elegantními křídly na zádech. Ale určitým způsobem mu myslím slušela. Spony na špičkách jsem mu připevnil k zápěstí. Tak mohl Jadran křídly skutečně mávat, když roztaženýma rukama pohyboval nahoru a dolů. A právě to dělal. Bil křídly na metry kolem sebe.

Vyletěl přede mnou po schodech. Prosvištěl předsíní, do obýváku. Měl jsem plné ruce práce, abych před ním schoval všechny věci, co se mohly rozbít.

„Kluci, co to má být?“ Když máma křídla uviděla, vyskočila ze židle. Nůž, kterým krájela zeleninu, zařinčel na podlaze.

„Hned je donesu zpátky,“ řekl jsem rychle.

Ale máma mě neslyšela. Vyvalenýma očima zírala na Jadrana, který stál u balkonového okna a mával křídly.

„Nahoru a dolů!“ křičel.

Při každém mávnutí křídly pohnula máma hlavou, sem a tam, jako by ze sebe chtěla setřást nepříjemnou vzpomínku. Pak se sehnula pro nůž a zase začala krájet brokolici.

Mládě zíralo na Jadrana přes sklo.

„Dej mu nějaké žrádlo,“ poradil jsem Jadranovi. „Aby se naučil, že je to příjemné.“

A tak jsme začali s výcvikem létání. Jadran to Šipkovi předváděl a já jsem mu podal brouka pokaždé, když trochu zvedl křídla. Zraněné křídlo bylo méně obratné, než to druhé, ale hýbal s ním.

„Hop!“ křičel Jadran.

Ham, udělal Šipka.

Jasmína stála ve dveřích. Ofina jí visela přes obroučky brýlí.

„Chceš to taky zkusit?“ zeptal se Jadran. „Jsi hezká ptačí máma, Jasmíno.“ Zakroužil kolem Jasmíny a vystrčil zadek jako tlustý ptačí ocas.

„Jste normální?“ Ustoupila rychle o krok zpátky a zabouchla balkonové dveře. „Partička debilů!“

„Jasmíno, to se neříká!“ zakřičel Murad zpoza žehlicího prkna, se svými kalhotami s puky v ruce. „Okamžitě se omluv!“

Ale to Jasmínu ani nenapadlo.

Jadran svěsil křídla. „Že jsou ale krásný?“

„Jsou úžasný, Obře,“ přitakal jsem.

Uvnitř běžel Murad za Jasmínou, aby jí vyčinil. Že jsme debilové, řekla. Oba. Znělo to hrozně. A nebyla to pravda. Ale přesto jsem cítil zvláštní úlevu.

Aspoň nedělala mezi mnou a bratrem rozdíl.

6

Za činžovním domem byl trávník. Tam jsme se Šipkou chtěli jít. Mávání křídly mu šlo stále lépe, a tak byl podle mého připravený cvičit venku. Jadran měl modrá křídla na zádech. Rachotil plechovkou s potravou a jeřáb šel za námi k výtahu.

Za každé patro dostal Šipka červa. Nepřetržitě zíral do blikotajících světel.

Ve třetím patře se výtah zastavil. Zatlačil jsem Šipku do kouta a vytvořili jsme před ním s Jadranem stěnu, tak jsem byl s Jadranem domluvený. Nikdo se nesměl dozvědět, že tady uvnitř máme jeřába.

Nastoupila paní Rafaela se svými dvojčaty. Na každé ruce chovala batole.

„Dobré ráno,“ pozdravil Jadran přehnaně přátelsky, zatímco se snažil schovat jeřába za svými volnými kalhotami. „Jak se máte?“

Paní Rafaela se zasmála a její dcerky se vyděšeně dívaly na okřídleného obra, který zabíral polovinu výtahu.

„My se máme fajn, Jadrane. A co vy?“

Paní Rafaela měla mého bratra moc ráda. Pracovala v lékárně a nosila mu vzorky zubní pasty s novou příchutí v miniaturních tubičkách.

„Bezva, děkuju!“ Jadran v úsměvu vycenil zuby, aby viděla, že zubní pasta funguje. Šipka se mi vzadu šoupal o džíny. Málem jsem z toho měl smrt.

„Bylo tu teď rušno. Viděla jsem stěhovací vůz. Ten Murad mi připadá sympatický. A má milou dceru. Je asi stejně stará jako ty, Joshi?“

Ping! udělal výtah.

Batolata kňourala, kdo bude moct ven jako první.

„Ta křídla ti ohromně sluší,“ řekla ještě paní Rafaela Jadranovi. Dělala, jako že Šipku neviděla.

Počkali jsme, až budou pryč. Šipka vyhopkal za Jadranem na chodbu jako pejsek. Uklouzl na mramorových dlaždicích a vyškrábal se na chodník.

„Hodný, Šipka! Tak pojď, pojď!“

Běžel jsem napřed, abych se podíval, jestli na trávníku nikdo není.

„Vzduch je čistý, Obře!“ zavolal jsem za roh.

Jadran teď nešel vůbec shrbeně, ale pochodoval hrdě s bradou vzhůru po betonovém chodníčku kolem domu. Cítil jsem se ještě menší než jindy.

Jadran mi podal plechovku a postavil se na dřevěnou lavičku.

„Kru, kru, kru!“ vykřikl a roztáhl křídla.

Šipka lačně kloval do kousku majonézy u popelnice.

„Fuj! Z toho akorát onemocníš!“ Snažil jsem se ptáka zahnat směrem k lavičce, ale on už zmerčil kůrku mokrého chleba.

Jadran bez ustání dál mával křídly. „Dívej se, jak to dělám!“ S roztaženými křídly se odrážel od trávníku.

Šipka vyrazil, jak nejrychleji mohl, na druhou stranu. Jadran ho skokem následoval.

„Stůj!“ zaječel jsem.

Ale tomu slovu jeřábí táta nerozuměl. Řítil se na dlouhých nohách k přístřešku na kola. Tam zahnal mládě do kouta.

„Jen pojď! To zvládneš! Zvládneš to!“ křičel, stejně jako mu to říkali jeho učitelé v Prostoru.

Musel jsem něco udělat. Šipka se třásl na nohách. Takhle by nám v mžiku unikl a ztratil se ve městě. Stoupl jsem si za Jadrana a rukama jsem mu stiskl paže. Napjaly se mu svaly.

„Takhle ho jenom vyděsíš,“ řekl jsem.

„Musí letět! Za svojí rodinou.“

„Jdeš na to moc rychle.“ Přitiskl jsem se mu na záda a hladil ho po ramenou, dokud nepřestal mávat křídly. „Je to stejné jako s dýcháním, Obře. Musíš to dělat v jeho rytmu.“

Odlákali jsme Šipku pomocí plechovky od přístřešku na kola. Trvalo celou věčnost, než jsme ho donutili, aby vyskočil na lavičku. A když už na ní stál, nechtělo se mu dolů.

Jadran mával bez přerušení křídly. Chvíli skotačil na trávníku, pak zase prosvištěl nad zemí jako stíhačka. Ale Šipkovi se do toho nechtělo. A i když spadl z opěradla lavičky, držel křídla sevřená.

„Není to dost vysoko,“ pronesl Jadran rozhodně.

Nepodařilo se to ani z popelnice. Jadran na ni Šipku vysadil, ale víko bylo moc kluzké a on málem přepadl. Pak se chtěl Jadran vyškrábat na střechu přístřešku na kola. Sotva jsem ho stačil zastavit.

Zíral na boční štít činžovního domu. Mával rukama a hnal Šipku tím směrem. Moc dobře jsem věděl, co vlastně chce. Ale to přece nejde. Nikdo nesmí lézt na požární žebřík. Visí tam jen pro případ nebezpečí.

„Tam!“ Jadran ukázal jedním křídlem na kovovou římsu v polovině budovy. Byla zavěšená mezi třetím a čtvrtým patrem.

Zavrtěl jsem hlavou. „Jeřábi vzlétají vždycky ze země.“

Jadran bil křídly, až mu ze spánků kapal pot. Vyskakoval tak vysoko, jak mu jen jeho tlustá lýtka dovolila. Šipka poskakoval sem a tam, ale nevzletěl.

Jadran sevřel ústa. „Ze země se to nepodaří!“

„Musíš být trpělivější, Obře,“ namítl jsem. „Pojď, půjdeme dovnitř. A zítra to zkusíme znovu.“

Jadran v zítřek nevěřil. Pro něj bylo všechno teď. Udělal obličej a stoupl si na požární žebřík. Běžel jsem k němu a zatahal ho za rukáv.

„Přestaň! Máma se naštve, když tě tam uvidí!“ A tím jsem myslel, že se naštve nejen na něj, ale hlavně na mě. Pokud ho nedokážu zadržet, jako anděl strážný jsem k ničemu.

Jadran si z toho, že se máma bude zlobit, nic nedělal. Odstrčil mě od sebe. A tak jsem musel vymyslet něco jiného.

Neměl jsem na výběr.